

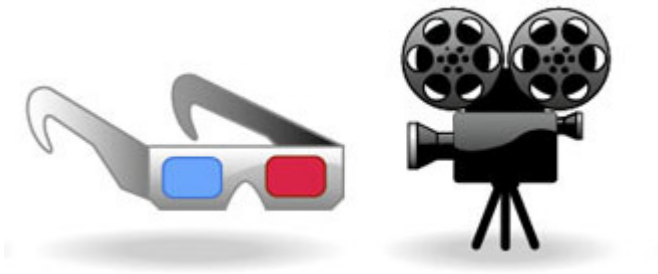
El cinema, manifestació de la cultura actual i provocació per a la teologia

Dll, 11/02/2013 per Secretariat Int...

[Espai de recursos](#)

Quan parlem de cinema ens referim a un art, «l'art del nostre temps». Un art complex, que usa totes les altres arts, que empra primàriament la realitat de l'home, la seva veritat, la presència de la qual ha mostrat de maneres noves, fins al punt que ens ha ensenyat a percebre-ho com mai no s'havia fet.

Però com és possible comunicar la fe a través del cinema? Pot ser mediació de transcendència? Pot l'expressió artística cinematogràfica constituir un lloc teològic, un document en el que la intel·ligència creient reconegui reflexos o indicis del seu objecte?

En primer lloc hem de dir que el cinema és un mitjà nou i magnífic per accedir a la realitat i a la qüestió de l'home. És l'ésser home el que permet la possible activitat de l'espectador davant de la imatge fílmica i aquest fet es reflecteix a l'obra artística. La teologia, sempre ha vist en l'home un inquiet dinamisme cap al més enllà, cap al transcendent. Per això, al mateix temps que l'estudi de la Revelació, s'ha considerat al propi home o les potències humanes com a lloc per a la teologia.

Aquest és el primer element fonamental en el qual ens basem per poder parlar del cinema en relació amb la teologia: **el fet que el cinema és inseparable de la realitat de l'home i que constitueix, per ser art, una nova manera d'accedir-hi.**

Però existeixen altres característiques, més atentes al fenomen del llenguatge i la comunicació, que ens revelen arrels profundes d'unió entre la revelació, la teologia i l'art cinematogràfic.

El cinema pot arribar a ser mediació de transcendència gràcies a la seva capacitat de comunicar de forma "analògica". La comunicació analògica és una comunicació pròpia de la fe religiosa ja que el creient sap que parlar de Déu és un atreviment, però sap també que, precisament la fe, és paraula sobre Déu que es basa en el que Éll ha dit sobre si mateix.

Dues d'aquestes formes estan presents en el llenguatge cinematogràfic: el llenguatge de la icona (imatge) i de la narració. **La conjugació del llenguatge icònic i de la narració és la principal característica del llenguatge cinematogràfic i també les fonts del coneixement que s'adquireix a través**

del cinema. Juntes constitueixen la seva especial força simbòlica que els capacita per intervenir i l'autoritza per ser teològicament tingut en consideració amb dues característiques importants:

1- El llenguatge cinematogràfic ha d'evitar dir massa o dir massa poc. Dir massa equivaldria assaltar la distància abismal que és condició per poder parlar d'analogia. Seria determinar i ofegar el símbol renunciant per força de l'evocació i al llenguatge viu de la metàfora. Dir massa poc significaria buidar de càrrega performativa i crítica del símbol i traïr la seva intrínseca tensió cap a l'excés i la superació.

2- Un cinema que sigui mediació de transcendència ens podrà sorprendre per l'aparent absència de professions de fe perquè la forma elegida -ahora simbòlica i narrativa -podrà vehicular l'obertura al Misteri i la seva possible irrupció en el signe paradoxal de lo contrari i l'incomplet, però per la força de la narració podrà convèncer de l'obertura a la transcendència.

Aquestes notes ens han pogut aclarir l'afirmació del cinema com una manera apta per expressar i conèixer la transcendència, en paraula del teòleg Bruno Forte, per ser «mediació de transcendència».

Malgrat que en la majoria de les pel·lícules no es trobi fàcilment una temàtica religiosa o elements que clarament ens impulsin a pensar en la transcendència. Però això no vol dir que no sigui així. El cinema pel seu propi objecte, llenguatge, estructura i medis tècnics està capacitat per intervenir la transcendència i per ser estudiat científicament per la teologia.

Rafel Mas, prevere del Bisbat de Mallorca i exdelegat de Joventut